

Nemzetpolitikai összefoglaló

2012. 2. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM

Tőkés arányos képviseletet szeretne

Traian Băsescu államfőhöz intézett nyílt levelében az etnikai arányosság elvének érvényesítését kérte Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke. A politikus azt szorgalmazza, hogy a várhatóan módosuló választási törvényben biztosítsák a romániai magyarság összlakosságához viszonyított arányának parlamenti képviseletét, azaz a törvényhozásban különítsenek el helyeket a magyarság képviselői számára. Tőkés szerint így egyrészt megelőzhető lenne a román pártok magyarelles kampánya, másrészt megvalósulhatna a magyar közösségen belül a pluralizmus, hiszen nem kellene figyelni az ötszázalékos bekerülési küszöbre. A nyílt levelet bemutató sajtótájékoztatón Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) ideiglenes elnöke kifejtette, azt szeretnék, hogy az etnikai arányosság elve alapján a választási törvény a nemzeti kisebbségek számarányának függvényében rögzítse az egyes közösségeknek járó képviselői és szenátori mandátumok számát. Toró szerint egy 300 tagú törvényhozás esetén a magyar közösségnek 20-22 képviselői és szenátori mandátum járna, ezeknek megszerzéséért versenyeznének a romániai magyar politikai alakulatok. Az EMNP megbízott elnöke hangsúlyozta: javaslatuk elfogadása esetén megszűnnének a nacionalista politikai viták, de „az a demokráciadeficit is, amelyet az RMDSZ politikai monopóliuma jelent a magyar közösségen belül”. A javaslatra az államfő egyelőre nem reagált, számos többségi politikus kifejtette azonban véleményét: Corina Crețu szociáldemokrata EP-képviselő szerint Tőkés László javaslata vagy politikai diletantizmust, vagy rosszindulatot jelez, de mindkét esetben támadás a demokrácia ellen. Cristian Preda demokrata-liberális EP-képviselő, Băsescu volt tanácsadója és bizalmasa szintén ellenzi Tőkés László felvetését, mert az szerinte „gettóba zárná” a romániai magyarságot, mivel elválasztaná a többi szavazópolgártól. Dan Șova szociáldemokrata szenátor közleményében kifejti: „a polgárok politikai képviselele csakis a teljes szavazati egyenlőség alapján lehetséges. Elfogadhatatlan a választási rendszer és a választási eredmények etnikai alapú felszabdalása”. Cristian Diaconescu volt külügyminiszter pedig azt emelte ki, hogy „nem hozhatunk törvényeket egy bizonyos etnikum, vagy az ország egy bizonyos régiója számára, ez teljességgel elfogadhatatlan”. Időközben több román politikust is megkérdezett a sajtó a témában, kivétel nélkül mindannyian „időszerűtlen”, „értelmezhetetlen”, „antidemokratikus aberráció” vagy egyéb hasonló jelzőkkel illeték a kezdeményezést. Márton Árpád, az RMDSZ parlamenti képviselője és a választási törvény módosításáról folytatott tárgyalások résztvevője azt hangsúlyozta, hogy Tőkés László javaslata „az elképzelt formában kivitelezhetetlen”. A politikus mindazonáltal megfontolandónak tartja a javasolt elvet. Mint mondta, elképzelhető az a rendszer, hogy a népszámlálási adatok alapján számolják ki, hány mandátum jár a kisebbségeknek, szervezeteik jelöltjei pedig egyéni kerületekben induljanak a választásokon. Az a szervezet pedig, amelyik túllépi a küszöböt, annyi mandátumot kapjon, amennyi az adott nemzetiség lakossági aránya szerint megilleti. Márton Árpád javaslatát megfogalmazta a koalíciós tárgyalásokon is, ám a román partnerek „nem fogadták kitörő örömmel”. Az etnikai arányosság parlamenti mandátumokban megnyilvánuló elve nem most merült fel először. Tőkés László szerint az EMNT vezetői már 2007 végén tárgyaltak róla az államfővel, a választási törvény akkori módosításába azonban nem került be a javaslat. A kezdeményezés gyakorlati megvalósulására most sincs esély, mégis nem árt számba venni az esetleges előnyöket és hátrányokat: ha a magyarság népszámlálási eredmények függvényében

megállapított arányában kerülnének elkülönítésre helyek a parlamentben, az azzal a pozitív eredménnyel járna, hogy az erdélyi magyar politikai szervezetek nem kellene figyeljenek az 5 százalékos választási küszöbre, a törvényhozásban levő arányos képviselőt biztosított lenne. Ugyanakkor a jelenlegi törvényben levő alternatív bekerülési küszöb (6 képviselői és 3 szenátori egyéni kerület elhódítása) már most is gyakorlatilag garantálja az RMDSZ részvételét a parlamentben. A Tőkés László által felvetett javaslat választási törvénybe való beépítése esetén a magyar szervezetek parlamenti jelenléte biztosított lenne, nem csak az RMDSZ – mint a várhatóan legtöbb szavazatot szerző politikai erő – lenne jelen Bukarestben, hanem az a bizonyos 20-22 mandátum a választási eredmények függvényében kerülne elosztásra az EMNP, az MPP és az RMDSZ között. Ez a verzió természetesen teljességgel elfogadhatatlan az RMDSZ számára, hiszen így képviselői és szenátorai egy részéről le kellene mondania. Az etnikai arányosság érvényesítése a magyar szavazók román pártokra és jelöltekre való átszavazásának kérdését is megoldaná, hiszen a parlamenti jelenlét súlya nem függne a román pártok ilyen téren kifejtett tevékenységétől, azonban nem jelentené azt, hogy megszűnne a magyarok többségi pártokra való szavazása, a magyarellenes felhangokkal dúszított választási kampány pedig továbbra is hozhatna szavazatokat egyes politikai erőknek. Végül nem mehetünk el a részvételi arány kérdése mellett sem: bár a legutóbbi parlamenti választásokon a magyar szavazók nagyjából ugyanolyan arányban vettek részt, mint a románok, a 2007-es és a 2009-es európai parlamenti választásokon is azért kaphatott 3 képviselői helyet az erdélyi magyarság Brüsszelben, mert a magyarok részvételi aránya számottevően meghaladta a román szavazók részvételi arányát. Az etnikai arányosság érvényesítésével – bár a javaslat egyelőre csak a parlamenti választásokra vonatkozna – az erdélyi magyarság lemondana arról, hogy egy választáson a megnövekedett részvétel miatt népességbeli arányánál több parlamenti mandátumot szerezzen.

Markó: hibás a magyar kormány erdélyi magyar politikai szervezetekhez való viszonyulása

Markó Béla, az RMDSZ volt elnöke, a román kormány miniszterelnök-helyettese az Erdélyi Magyar Televízióknak nyilatkozva kifejtette: hibás az a politika, hogy a magyarországi kormánypártok nem az RMDSZ-t, hanem azokat a „politikai csoportosulásokat” támogatják, akik a Szövetséggel szemben próbálnak meg politikai alternatívát nyújtani. Markó bírálta a Fidesznek és a KDNP-nek azt a törekvését, amely az együttműködés helyett az egységes erdélyi magyar politikai érdekképviselőt megosztását célozza. Magyarország és a magyarországi politikai pártok „nem próbáltak az RMDSZ-re támaszkodni, hanem kényesen ügyeltek arra, nehogy túlságosan szoros legyen a kapcsolatuk az RMDSZ-szel, mert akkor esetleg szemrehányást kapnának a Szövetségen kívüli erdélyi politikai csoportosulásoktól, és ennek a politikának messzemenő következményei vannak egy olyan helyzetben, amikor az egész Kárpát-medencében az együttműködés egy nagyon fontos kérdés” – fogalmazott a szövetség egykori elnöke. „A Fidesznek, másoknak és nekünk is félre kellene tenni ezeket a megosztási próbálkozásokat, és szolidárisan, egységesen kellene fellépni számos kérdésben: az erdélyi magyar politikának is, de együtt a magyarországi politikusokkal is, és folytatnám azzal, hogy tulajdonképpen együtt a térség országainak is, köztük Romániának és Magyarországnak” –

mondta Markó Béla. A volt szövetségi elnök szerint a magyarországi politikusok nem veszik észre, hogy mekkora lehetőséget szalasztanak el azzal, hogy mindenáron megpróbálják megkerülni az RMDSZ-t. „Ma is jól látszik: Bukarestben csak akkor tudunk eredményt elérni, ha teljesen egységes politikai képviselőnk van. Nem abból kell kiindulni, hogy itt előállt egy másik helyzet a közösségen belül, azáltal hogy vannak ismét pártalapítási próbálkozások. Ezekre oda kell figyelni, de a helyzet továbbra is az, hogy egy erős érdekvédelmi szervezetünk van, ez az RMDSZ” – mondta. A politikus szerint az RMDSZ-nek kötelessége figyelembe venni a szövetségen kívüli politikai csoportosulások véleményét is, de továbbra is az egység érdekében kell cselekedni. „Azzal kell újból és újból megpróbálkoznunk, hogy azok, akik az RMDSZ-szen kívül keresik a politikai jövőt, azok esetleg az RMDSZ-szen belül is leljék meg a maguk helyét és szerepét. Más szóval, nem nekünk kell odamennünk másokhoz és keresnünk az együttműködést, hanem másoknak kell eljönniük hozzánk, fölmutatniuk azt, hogy mit kínálnak a magyar közösség számára, és utána beszéljünk arról, hogy továbbra is egységes politikai képviselőre van szükség” – hangsúlyozta Markó Béla.

A felvidéki magyarok számíthatnak a magyar kormány támogatására

Hosszú harcra számíthatnak Szlovákiában a kettős állampolgárságukat nyíltan vállalók, de ehhez a magyar kormány minden segítséget megad – mondta Répás Zsuzsanna a Kossuth Rádióknak. A nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár elmondta, Szlovákiában eddig huszonnégyen veszítették el szlovák állampolgárságukat amiatt, hogy felvették a magyar állampolgárságot. Közülük többen készek arra, hogy végigvigyék azt a jogi procedúrát, ami ügyükben eredményre vezethet. A szlovák állampolgárságukhoz ragaszkodó magyarok és a magyar kormányzat is azt mondja, hogy a kérdést illetően a szlovák jogrendszeren belül ellentmondás van, amelyre a bírósági fórumokon jogorvoslatot lehet találni. A szlovák alkotmány ugyanis egyértelműen kimondja, hogy senki sem fosztható meg akarata ellenére az állampolgárságától. Répás Zsuzsanna hangsúlyozta, hogy ráadásul Szlovákia korábban hasonló módon tette lehetővé a szlovák állampolgárság megszerzését a határokon túl élő szlovákoknak, mint ahogy azt most Magyarország teszi. A szlovák állampolgársági törvény nem ab ovo veti el a kettős állampolgárság intézményét, hiszen bizonyos esetekben megengedi azt. Így a jogszabály az állampolgárok egy bizonyos csoportját diszkriminálja, ami ellentmond az Európai Unió alapvető normáinak. Répás Zsuzsanna hozzátette, azoknak, akik nem szeretnék végigvinni a kettős állampolgárságért vívott jogi harcot, a kormány továbbra is azt ajánlja, hogy igényüket Magyarországon nyújtsák be. Magyarország ugyanis senkinek, semmilyen információt nem nyújt arról, hogy ki folyamodik állampolgárságért, illetve ki szerezte azt meg.

Megalakult a Horvátországi Magyarok Ifjúsági Közössége

December 29-én, Eszéken került sor a Horvátországi Magyarok Ifjúsági Közösségének (HMIK) alakuló ülésére, amely a horvátországi magyar ifjúságot összefogó, képviselő országos szervezeteként kíván tevékenykedni. A kezdeményezés horvátországi magyar fiatalok egy kisebb csoportjától származik, akik úgy érezték, hogy egy országos hatókörű szervezet könnyebben tömörítheti azokat a fiatalokat, akiknek fontos a magyarságuk, a magyar kultúra, a magyar nyelvű oktatás és a szülőföldön való, anyanyelven történő boldogulás. Az alakuló ülésen közel harmincan vettek részt, többnyire a drávaszögi településekről, de Szlavóniát is képviselték. A közgyűlés kilenctagú elnökséget választott, az elnöki tisztséget pedig Déra Nándor fogja betölteni. Az alapszabály szerint a HMIK mindenkori elnöke tagja lehet a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) elnökségének, így a fiatalok prioritásait az országos magyar szervezetben közvetlenül tudják képviselni. „A HMIK szerteágazó tevékenységi formái egyetlen célt szolgálnak: fiataljaink magyar közösségként való működésének a lehetővé tételét. Tanfolyamokat, továbbképzéseket kívánunk szervezni, valamint különféle ifjúsági programokat szeretnénk tető alá hozni, például fesztiválokat, koncerteket, tanulmányi kirándulásokat és egyéb rendezvényeket. Természetesen az érdekképviselési munkáról sem feledkezünk meg. Igyekszünk majd jó kapcsolatokat kiépíteni a Kárpát-medencei magyar ifjúsági szervezetekkel. Ahhoz, hogy a horvátországi magyarságnak jövője is legyen, ne csak múltja és jelene, szerintem nagy szükség van a mi szervezett keretek között végzett munkánkra” – nyilatkozta az Új Magyar Képes Újságnak Déra Nándor.

